

אותו שבוע, יש הסוברים שבשבת הבאה צריכים בני חו"ל להשלים קריאת אותה פרשה שלא קראו (פח).

ל. בן חו"ל שנמצא בארץ ישראל ביום-טוב שני שחל בשבת אף שלבני ארץ-ישראל הוא רק שבת, יכול הבן חו"ל לעלות בשבת זו לתורה (פט).

לא. בן ארץ-ישראל שנמצא בחו"ל לאחר החג יכול לעלות לתורה אף בפרשה שכבר שמע בארץ ישראל שבוע לפני כן, (דהיינו באופן שהפרשיות בארץ ישראל וחו"ל לא שוות עיין סעיף כט) (צ).

המאחר לבית-הכנסת

לב. אם איחר לבית-הכנסת והגיע בשעה שהציבור עומד בסמוך לקריאת-התורה, אם משער שאחרי קריאת-התורה יעבור זמן תפילה מוטב שיתפלל ולא ישמע קריאת-התורה, אך אם משער שגם אחרי קריאת-התורה לא יעבור זמן תפילה ויוכל להתפלל, ישמע קודם את קריאת-התורה ואחר כך יתפלל (צא).

לחזור ולקרוא שנית גם את ההפטרה. (פח) עיין יסודי ישורון מערכת קרה"ת עמוד 424, ואף שהכא רוב הציבור כבר שמעו, אך בני חו"ל בשבת שעברה עדיין לא התחייבו בקריאת פרשה זו. ועיין שו"ת בצל החכמה ח"א סי' ג (ב) שאם באפשרותם יעשו מנין באר"י ויקראו ב' פרשיות כדין ביטלו קריאת-התורה באחד השבתות, ועיין קצוה"ש סי' פד בבדה"ש ס"ק יח, ועיין זה השולחן ח"א סי' רפב דיל"ע אם מנין שלם יודע שיעלו אח"כ לאר"י אם יכולים לקרוא ב' פרשיות יחד בחו"ל קודם שיעלו, וסיים שנראה שבאופן זה יקראו ו' קרואים בפרשה הראשונה שחייבים בשבת זו, ולעולה השביעי יתחילו ג' פסוקים מסוף הפרשה הראשונה עד סוף כל הפרשה השניה, ועיין שו"ת רבבות אפרים ח"ד סי' עז (ה) שהגר"א קוטלר זצ"ל שהגיע לאר"י אחרי יו"ט, והפסיד פרשה, קראו עבורו ב' פרשיות, ואף שהציבור היו בני אר"י ולא היו צריכים לקריאה זו, ועיין גם בספר אהלך באמיתך (לגר"ב שטרן) פרק מז סע' א-ד שיכולים לקרוא בחו"ל קודם צאתם לאר"י, ואם לא קראו בחו"ל יקראו באר"י הפרשה שהחסירו, וע"ש בסע' לב דכשחוזרים לחו"ל ועדיין יש הבדל בין הפרשיות צריכים לשמוע שם פרשת השבוע ואף שכבר שמעו פרשה זו באר"י. וע"ש פרק מה סע' כה דכשחל ח' של פסח בשבת ובתפילת שחרית ומוסף התפללו בני חו"ל באר"י במנין לעצמם, בתפילת מנחה לא יקראו את כל פרשת שמיני שהפסידו, ורק יקראו בשבת שלאחר-מכן. ועיין בספר יו"ט שני כהלכתו פרק ט סע' יד והערה מא בשם הגרש"ז אויערבאך זצ"ל, שאינם חייבים לעשות מנין ולהשלים כסדר בני חו"ל, אך אם רוצים, יקראו לכהן את כל הפרשה שחסרה להם, וגם בפרשה הזו עד שני, ואח"כ ימשיכו את העליות כסדר, ומהגר"י נויבירט שליט"א שמעתי שמספיק שיקראו את הפרשה שהפסידו שנים מקרא ואחד תרגום. ועיין גם בספר ועלהו לא יכול סי' רפה בשם הגרש"ז אויערבאך זצ"ל. (פט) שו"ת בצל החכמה ח"א סי' ב, (ועיין בספרו אהלך באמיתך פרק מה סע' טו דאם כבר התפלל במנין של בני חו"ל ושמע קריה"ת של יו"ט וכ"ש שעלה בקריאה של יו"ט נכון שלא יעלה לאחר-מכן בקריאה של בני אר"י) ספר אר"י להגר"מ טוקצינסקי זצ"ל עמ' מג, הגרש"ז אויערבאך זצ"ל בספר יו"ט שני כהלכתו פרק ט סע' ז, וע"ש הערה יח ו-כז דבן אר"י הנמצא בחו"ל ביו"ט שני שחל בשבת שלא נכון שיעלה לתורה, ע"ש בטעם החילוק. ועיין שו"ת הר צבי ח"א סי' ע דביו"ט שני שחל בשבת יכול בן אר"י באר"י להצטרף למנין לבני חו"ל לקרוא בתורה, דהא גם הבן אר"י חייב באותו יום בקרה"ת. (צ) שו"ת קנין תורה בהלכה ח"ב סי' צט (ב). (צא) שו"ת אמרי יושר ח"ב סי' קעא, ועיין עמק-ברכה קרה"ת (ד) ולדעתו כשאין שהות לשניהם אף בשבת במנחה הי' צריך להיות שישמע קרה"ת ולא יתפלל, כיון שלתפילה יש תשלומין.

סדר הקדימה בין החייבים לעלות לתורה

לג. (א) חתן בשבת שלפני (צב) החתונה (צג). (וכל שכן חתן ביום חתונתו דהיינו ביום ב' או ה) (צד). (ב) נער (צה) שכבר נעשה בר-מצוה (צו) באותו שבוע (צז). (ג) בעל של יולדת בן או בת בשבת שהולכת היולדת (צח) לבית-הכנסת (צח*). (ד) חתן (צט) בשבת

אך סיים דכיון שקרה"ת בשבת במנחה אינה אלא משום יושבי קרנות, אינה חובה כ"כ ואפשר שנדחית לגמרי מפני מנחה שהיא חובה, ומשמע שבקרה"ת של שחרית מוטב שישמע קרה"ת אף שיפסיד זמן תפילת שחרית, ועיין לעיל פרק יב סעיף טו והערה לה, שתפילה בציבור עדיף על קרה"ת, ויל"ע בזה לדעת האמרי יוסף, והעמק-ברכה הנ"ל. ועי' בספר ועלהו לא יכול במכתבי הגרש"ז אויערבאך זצ"ל עמ' רעו (יא), שבתפלת מנחה עדיף להקדים את התפילה לקרה"ת. (צב) עיין ס' קלו בביה"ל ד"ה בשבת, ושם הובא כל החייבים לעלות לתורה ודיני קדימה. וע"ש דגם אם החתונה לא באותו שבוע, כיון שמזמרים לו הוא חיוב. ועיין שו"ת נצר מטעי ס' יא דחתן שיום החתונה בין יו"כ לסוכות, ויו"כ חל בשבת א"צ להקדים עליתו לתורה בשבת שלפני יו"כ, ויעלה ביו"כ לתורה, וגם אפשר לומר לו, אך לא יזרקו עליו סוכריות כנהוג, דילמא אתי למיכל מיניה, ודומיא דמצינו באלף למטה ס' תרכב ס"ק ב ע"ש. ועיין ע"ז מ"א ס' תריב ס"ק ו. ועיין גם בספר שבת שבתון (לגר"י זילברשטיין שליט"א) בסוף הערה על סע' קיג. עיין אורחות רבנו ח"ב בדיני תשעה באב אות לו שאם חל שבת שקודם החתונה בת"ב שחל בשבת יש להקדים את עליית החתן לשבת שקודם, משום שאין לעשות קידוש של שמחה בשבת זו, וזה בנוגע לקידוש, אבל עליה לתורה יקבל עוד פעם בשבת זו. (צג) ביה"ל ס' קלו ד"ה בשבת, וע"ש שאם הוא אלמן או גרוש (עיין קשו"ע ס' עז סע' יא) אפי' נושא בתולה אינו חייב בעליה. ומ"מ אם אין חיובים אחרים, יש לקרותו. (צד) ביה"ל שם, והוא קודם לכל החיובים, ועיין הליכות שלמה פרק יב סע' טו בשם הגרש"ז אויערבאך זצ"ל, שדוקא אם החופה מבעו"י. (צה) עיין שערי אפרים שער ב סע' י דאבי הנער אינו חיוב כלל, אפי' נעשה בר-מצוה בשבת. ועיין מקראי קודש ח"א כלל ו אות לא דהמנהג שאבי הנער עולה לתורה. (צו) עיין ביה"ל שם דבר-מצוה שהוא מתושבי העיר חיובו כחתן בשבת שלפני החתונה, ואם אינו מתושבי העיר אינו דוחה שום חיוב מתושבי העיר, וע"ע דע"ת ס' רפב סע' ז בשם מהר"י ברונא דכל ישראל ערבים זל"ז, ואין חילוק אם הוא בן העיר, או לא. (צז) ביה"ל ס' קלו ד"ה בשבת, ומשמע בלשון הביה"ל שכתב "באותו שבוע" שאפי' נעשה בר מצוה באמצע השבוע ולא בשבת יש חיוב לקרותו בשבת, וכ"כ לי הגר"ח קניבסקי שליט"א בדעת הביה"ל, (ואפשר שדוקא אם עדיין לא עלה לתורה באמצע השבוע, וכתב לי הגר"ח קניבסקי שליט"א שיתכן שמצד המנהג יש לעלותו גם בשבת, ועוד כתב לי דאם נעשה בר מצוה ביום שני או חמישי יש נוהגין לקרותו גם בימים אלו). ואמנם בשערי אפרים שער ב סע' ב ו-י מבואר שדוקא שנעשה בר מצוה בשבת עצמה יש חיוב לקרותו, משא"כ אם נעשה בר מצוה באמצע השבוע אף שמצוה לקרותו, אין חיוב. ומשמע שם שאף שעדיין לא עלה לתורה באמצע השבוע, וכ"ה בליקוטי מהרי"ח ח"ב עמ' נג סדר קרה"ת לשבת, ועיין שו"ת תשורת שי ס' תריז שדייק מסידור בית יעקב (ליעב"ץ) שכתב בר מצוה "באותו שבוע", שגם אם נעשה בר מצוה באמצע השבוע הוא חיוב, והוסיף שהוא דלא כשערי אפרים הנ"ל. ועיין להלן הערה קט בשם השבו"י ומשמע גם כדעת הביה"ל הנ"ל. (צח) ביה"ל שם, ועיין שערי אפרים שם סע' ה דאפי' אם הפילה בעלה חייב בעליה א"כ הפילה צורה שאין בקיאין בה, והנה כ"ז שייך רק לטעם שכתב במ"א סו"ס רפב ובפתחי שערים (לשערי אפרים) שם סע' ד דהטעם שהבעל של יולדת חייב בעליה לפי שאשתו חייבת קרבן, וכשעולה לתורה מנדב עבודה צדקה שהוא דוגמת קרבן, והרי גם במפלת חייבת קרבן עיין נדה כז:, אבל למבואר בתו"ח סנהדרין דף צד. ובא"ר ס' ריט סו"ס ק ה, ובתוספת שבת ס' רפב ס"ק טו שהטעם שהבעל חייב בעליה דהיולדת צריכה להודות ואשתו כגופו ו"ברכו" נקרא הודאה מדכתיב "הודו לד' ברכו שמו" והוסיפו שיכוון ב"ברכו" שיהיה להודאה, לכאן במפלת לא שייך הודאה, וכן לפי"ז אם הבעל